

MEDIATION DOOR LEERLINGEN

NU BETERBUREN MET JONGEREN-BEMIDDELING

in Zuidoost gaat starten, is het goed om te kijken

welke andere initiatieven er zijn waarbij jongeren bemiddelen. 'Mediation door Leerlingen' is zo'n initiatief dat vaardigheden bijbrengt om tot een veiliger school en samenleving te komen. Rusz Bisecker Vacca geeft trainingen aan leerlingen, docenten en andere betrokkenen op scholen.

Wanneer zijn jullie opgericht?

'Eind vorige eeuw. Mediation door Leerlingen komt voort uit een initiatief van de Doopsgezinde kerk: Geweldloos Samenleven. Onder andere Maarten van de Werf had dit gezien in de VS en besloot dat hier ook op te zetten. Ondertussen zijn we afgescheiden van de Doopsgezinden. We zijn met 11 trainers verspreid over Nederland actief. We hebben op circa 65 scholen onze training gegeven.'

Welke aanpak hanteren jullie?

Mediation is voor ons de kers op de taart. Het leren omgaan met conflicten is de ziel van onze stichting. Daar doen we het voor. We willen een mentaliteitsomslag bij het personeel op een school en bij de leerlingen bewerkstelligen. We leren dat ruzie maken iets veilig kan zijn. Het kan een constructieve bijdrage leveren aan een relatie. Qua leerlingen moet je denken aan een brede leeftijdsgroep van 8-jarigen tot voortgezette opleiding. Wat ons betreft zouden we ook wel aan de slag willen op kleuterscholen maar heel veel scholen zijn daar nog niet klaar voor. Of ouders ervaren het als 'niet veilig' als kinderen hun eigen problemen leren oplossen. Men heeft liever dat de

leerkracht deze rol vervult. De lessen 'ruzie maken' zijn klassikaal en zijn gericht op ervaren. We werken met veel doe-oefeningen. De leerlingen die mediator worden doen dat vrijwillig en worden gekozen door de klas. Leerlingen moeten immers vertrouwen hebben in de medeleerlingen die ze later kunnen helpen. Mediators zijn overigens ook wel eens de vechtjassen of de muurbloempjes in de klas.'

Hoe gaan jongeren om met grenzen als ze bemiddelen? Bijvoorbeeld een tik is voor de ene jongere iets wat hij thuis ook meemaakt en voor de ander overschrijdt het een grens.

'Het selecteren van zaken die voor mediation geschikt zijn doen de jongeren niet zelf. De mediation coördinator (een docent die daartoe is opgeleid) maakt een selectie. Geweld is meestal een indicator de zaak niet bij mediation voor te dragen. Dan gaat een docent of een leidinggevende in de school ermee aan de slag. Maar in zijn algemeenheid leren wij kinderen hun eigen grenzen te bewaken. Het gaat vaak om empathische leerlingen die altijd al mensen met hun verhalen op zich af krijgen. Je moet in de gaten houden dat leerlingen dat niet met zich mee gaan dragen. Bijvoorbeeld door zich schuldig te gaan voelen over een conflict. Klasgenootjes mag men niet bemiddelen. En ook geen vriendjes in andere klassen. Op een school van 300 leerlingen zijn er ongeveer 10 mediators. Wij en de mediation coördinator zitten er nooit bij. De essentie is dat ze het zelf doen, wij als volwassenen geven ze dat vertrouwen. Het gesprek blijft vrouwelijk maar de mediation coördinator hoort wel of het gelukt is of niet. Verder kan een leerling mediator bij de mediation coördinator terecht om 'stoom af te blazen' als men zelf geraakt is door hetgeen men als mediator gehoord heeft. Een verslag wordt er

niet gemaakt. Als een mediation mislukt dan wordt het conflict zonnig opgepakt door een docent.'

Wat doet de mediation coördinator?

'Wij trainen de docenten. Het eerste jaar leidt hij/zij de leerlingen op tot mediator. In eerste instantie samen met onze organisatie en vanaf het tweede jaar doet hij dat zelf, met coaching van ons. Hij verzamelt de verwijzingen en zoekt leerlingen die een mediation kunnen doen. Ze moeten ook in het gebouw zijn als een mediation plaatsvindt. Overigens komt het ook wel voor dat leerlingen niet willen. Na een incident tussen leerlingen krijgt men vaak de keuze: óf een sanctie óf naar de mediators om samen tot een oplossing te komen. Door de klassikale lessen is men wel wat gevoeliger geworden voor 'uitpraten'. Hoe houden jullie voeling met de praktijk. Het is een kwetsbaar product en staat of valt bij het draagvlak onder de leerkrachten. Zonder draagvlak bloedt het dood. De leerling mediators ontwikkelen een talent. Vaak zijn ze trots mediator te zijn. Het is van belang voor hun cv. Daarnaast is het voor alle leerlingen van belang te leren over het omgaan met conflicten. Die mediators ontmoeten we zeker nog 2 jaar. Dan verdwijnen ze van school. Als de methode dan goed 'ingebod' is, dan is er al een nieuwe lichting. Soms worden mediators ook wel gepest op een school. Of ze hebben ruzie en dan worden ze aangesproken op het feit dat ze mediator zijn. Het platform leerlingbemiddeling doet onderzoek naar de effecten van de aanpak. Het mooiste is het als leerlingen leren hun eigen ruzies op te lossen. Of in ieder geval dat het veilig kan zijn om een conflict te hebben. Dan zijn die mediators steeds minder nodig.'

Om wat voor soort conflicten gaat het?

Conflicten die geschikt zijn hebben betrekking op een conflict met een medeleerling. Dus niet tussen leerling en docent. Tijdens de training brengen leerlingen eigen conflicten in. Dat gaat vaak over de mp3-speler of de fiets waar iemand aan heeft gezeten. Of over er niet bij mogen horen, jaloezie, of zich niet serieus genomen voelen. Spullen die gepikt zijn. Eigenlijk net zoals bij volwassenen. Ik ben er ook van overtuigd dat sommige van die leerlingen inhoudelijk prima een mediation tussen volwassenen zouden kunnen doen. We leren leerlingen dat 'de waarheid' een onbruikbaar concept is in een mediation. Het gaat er niet om of een gummetje wel of niet gepikt is. Waarheidsvinding staat immers haaks op mediation. Volwassenen hebben iets sneller een oordeel dan jongeren. Jongeren kunnen het sneller loslaten. Hoog opgeleide leerlingen denken soms te diep na, leerlingen van bijvoorbeeld het vmbo reageren meer vanuit hun intuïtie en dat is handig als je mediator bent.'

Wat leren jullie de leerlingen vooral tijdens de training?

'Belangrijk en onmisbaar is het herformuleren van verwijten. Onze mediators leren: als iemand iets NIET wil, weet je zeker dat hij ook iets WEL wil, en daar vragen ze op door. Blijven vragen stellen dat is het belangrijkste. Oordeelloze open vragen stellen. Het gaat om beide verhalen van de mensen die een conflict hebben. Die verhalen zijn allebei de waarheid.'

tekst: Sjoerd Heskes

Meer informatie:

<http://www.mediationdoorleerlingen.nl>